

• Béremelés anyáknak • Telket oszt a gyár

Május 1-től újabb kedvezmények

a Dunai Vasmű dolgozóinak

Május 1-én újra kiváló válalat lett a Vasmű, aminek öröme a vállalati szakszervezeti tanács az igazgatói tanáccsal egyetértésben, néhány rendkívüli — s tegyük hozzá: példaadó — intézkedést tett.

Dunaújvárostól 20 kilométerre, Tass község tanácsától

Duna-parti telkeket vásárolt a Vasmű, s ingyenes használatra kiadta 120 fizikai dolgozójának.

Ugyanitt hétvégi üdülőtelepet is létesít a vállalat, ahol kényelmesen berendezett faházakban egy éjszakára 10 forintért megszállhatnak a vikendezők.

A Dunai Vasmű 13 000 dolgozója közül az elmúlt években jócskán vásároltak a közeli falvakban kisebb gyümölcsöskerteket, szőlőket. Hogy itt — önerőből — kis családi nyaralókat építhessenek, a Vasmű eddig, évente,

minden arra igényt tartó dolgozójának 3000 forint értékben lemezt, szögvasat, hulladékfát és építőanyagot biztosított. Ezt a vásárlási keretet most felemelték 5000 forintra.

A gyermekek és a családok üdültetésére mindig is nagy figyelmet fordított a dunaújvárosi üzem. Az idén tovább növelték a férőhelyeket, s így Alsóörsön már 750 gyermeket tudnak nyaraltatni, továbbá Széplakon 100 szobás, Gyopároson pedig 54 szobás üdülő áll a családok rendelkezésére.

Szintén idei intézkedés, hogy, a beralaptól függetlenül,

másfél milliós külön jutalmazási alapot létesítettek, amelyet a gyár-egységek között, a dolgozók létszáma szerint osztanak ki.

Igy tudták jutalmazni március 8-án külön a nőket. Május elseje alkalmából a több száz „Kiváló dolgozó” kitüntetésen, s az azzal járó pénzjutalom túl, további 130 ezer forint került szétosztásra a legjobbak között, s a közelgő anyák napjára is jut jutalomkeret a Vasműben dolgozó anyáknak.

Az idei május elseje mégis a Vasműben dolgozó, 400, gyermekgondozási segélyben részesülő fiatalasszony számára a legemlékezetesebb. Úgy módosították ugyanis a kollektív szerződést, hogy a gyárban „törvény” lett: a gyermekgondozási segélyen levő valamennyi fiatal anyá fizetését évente 2 százalékkal, a három év alatt összesen 6 százalékkal, minden körülmények között növelni kell.

k. é.

Megtalálták a hévízi tó egyetlen forrását

Barlangban bukkantak rá a békaemberek

Befejezték a kutatómunkát a hévízi tóban a békaemberek. Most a szakemberek a sor, hogy összegezzék az eddigi tapasztalatokat.

A hévízi gyógyító erejű tó vizsgálatára — mint azt a HH már jelentette — nagyszabású kutató-felderítő programot dolgozott ki az Egészségügyi Minisztérium és a Hévízi Állami Gyógyfürdő és Kórház. Ennek első szakasza volt a békaember-akció: könnyűbúvárok térképezték fel a tavat vízzel ellátó egyetlen forrást, ellenőrizték a tó fölé épült fürdőházat tartó több mint 300 faoszlopot. Bíró Csaba, az akció irányítója elmondta: az Országos Árvízvédelmi Hivatal három búvára összesen 24 órát töltött a mélyben, s fontos információkat hozott a felszínre. Így például megállapították, hogy az időnként szárnyra kapó téves hírekkel ellentétben, csak egyetlen forrás látja el a vizet a tavat, tehát nincs hidegvíz betörés, hidegvízű forrás a tó fenekén. A 39 Celsius fokos vizet adó forrás azonban nem ott van, ahol eddig sejtették — a kráter alján —, hanem attól jó néhány méterrel távolabb, egy újonnan felfedezett barlang mélyén.

Filmezés a víz alatt

Miként jöttek rá erre? A 38,8 méter mélyen fekvő kráternyílást a fürdőház építése során víz alá került deszkák, csövek és egyéb anyagok csaknem egészen eltorlaszolták. A búvárok felszínre hozták e tárgyakat, s megtisztították a kráter beömlő nyílását, azonban a várakozással ellentétben, ekkor sem növekedett meg a napi 50—55 ezer köbméter gyógyvizet adó forrás vízhozama.

Amikor tovább kutattak, egy eddig ismeretlen barlangra bukkantak. A 16 méter hosszú, 6—8 méter széles és 0,6—1 méter magas terem végében találták meg az igazi forrást: egy 40x60 centiméter átmérőjű, szűkülő nyílást, ahová a búvárok már nem tudtak bemászni. A tévékamerát és a víz alatti reflektort azonban bedugták, és így felvételeket készítettek a forrás eredetéről. A búvárok több száz víz alatti fényképet és több száz méter hosszú tévéfilmet készítettek, ezenkívül víz-, kőzet- és növénymintákat hoztak fel a tó fenekéről.

Iszap-pótlás

Ezek alapján sikerült aztán újabb fontos eredményre jutni. Dr. Tóth András, a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem munkatársa, aki a tó élővilágát vizsgálja, megállapította: a forrás csak kristálytiszta vizet ad, gyógyiszapot nem. A gyógyiszap valószínűleg a tópartról származik, mégpedig úgy, hogy a víz elmossa a partot, annak növényei rothadással által iszapkorpává válnak és lerakódnak a víz alatt. E feltételezés alapján kidolgozták a gyógyiszap-pótlás tervét. Tözegmintákat raknak a vízbe, ezáltal azt szeretnék megtudni, hogy melyik tözegfajta termeli azonos idő alatt a legtöbb és legjobb minőségű gyógyiszapot.

A tó gazdái most azon gondolkodnak: miként lehetne visszaszerezni az állami védettséget a tó számára. Ugyanis 1911-ben, az akkori belügyminiszter gyógyfürdőnek minősítette a tavat, és egyben megtiltotta környékén a kútásást, fúrását és a mélybe nyúló földmunkákat. Ez a védettség

azonban az idők folyamán feledésbe merült, s a szakemberek most attól tartanak, hogy a tó környékén az utóbbi években megélnék az építkezések veszélyeztetik a vízhozamot.

Az értékelő tudományos munka mellett az ősszel folytatódik a tó kutatás. Ezúttal, többek között, az iszap- és vízáramlásról, a meleg- és a hideghullámok vándorlásáról készítenek speciális légifényképek alapján térképeket. Az Általános Építélettervező Vállalat pedig ígéretet tett az egészségügyi szerveknek, hogy év végére elkészíti a tó fölé nyúló új fürdőépület terveit.

Czippán György

BVK—BUNA együttműködés

Öt évre szóló együttműködési szerződést kötött a KGST komplex programjának keretében a héten a Borsodi Vegyi Kombinát az NDK vegyipari üzemével, a 27 ezer dolgozót foglalkoztató Buna Werkével.

A megállapodás értelmében a két vegyi kombinát közös kutatásokat végez új típusú pvc-anyagok előállítására, a pvc-gyártás technológiájának korszerűsítésére. Mindkét helyen szakosítják a termelést.

A Buna Werkében, pvc-alapanyagból, divatos női szandálok gyártását kezdtek meg. Ehhez a BVK szállítandó pvc-alapanyagot, amelyért cserében kész terméket kapnának. A közeljövőben az együttműködés keretében 40 fiatal szakembert küldenek a BVK-ból a német vegyipari üzemekbe,

Nyílnak az orgonák

A nyitott ablaknál állunk, kint tavaszi eső pásztáz, finom illatok szállnak, a gyárudvar tele nyíló orgonával.

Édesapja, amikor Szovjetországból hazajött Budapestre, megkereste elvtársait és az esti beszélgetésekhez elvitte őt is. Az ember gyerekejjel hallgat és közben mindent ért, érez, ha bárki abbahagyja a szót, ő folytatni tudná, de hát nem illik, nem szabad. A május elseje azért jó, mert beszélhet, énekelhet az ember fia. A fater is kicsipi magát, kiflüt vesz, fizet egy piccoló világot. „Hogy megnőtt ez a fiú! No lám, kalapja is van. És ez a kis-lány? Komoly ügy?” — kérdezik az öreget, de az csak mosolyog.

Nagyon nehéz a május elseje a Horthy-hadseregben. 1942 tavaszán a határolm félt. A március 15-i tüntetés után május elsején, az ünneplő tömegre karddal, gumibottal vi-gyázt az rendőrség. És a fővárosba vezényelt csendőrség fedezte az akciót. Is kapott a fejére, de nem az fájt, hanem apa, az arca, az borzalmas volt. És itt a Károly-laktanyában őt tanítják: „Szuronyt szeggezz! Irány a tüntető tömeg! Sortűz!” Maga a szá-zados úr okítja őket, miként kell megközelíteni és bekeríteni a tömeget. Szó-val a fater és Kovács szakit, meg a többiek. 1943 május elseje előtt három napig nem húzták le a bakan-csot.

De van isten! Elsejére laktanyaországba rakták. Szegfű, sör persze, nincs, de Népszava igen. Jól meg-írták... Borzalmas pofont kapott, azt hitte, illet csak igérni lehet, adni nem. Nem is értette, mit ordít a szolgálatos tiszt. Vitték a fogdába. Ott bent, a hü-szön jutott az eszébe, hogy a tiszt azt ordította, „Piszkos, vörös bolsevik!” Szóval mégisincs isten! 1944. május elsején megszökött Losoncon a kémelhárító börtönéből. Azonnal elő-léptette magát századossá. Snájdíj tiszt lett, sok ember életét mentette meg.

Édesapja 78 éves volt, ő 47, amikor mindketten át-velték a Szocialista Hazá-helyet.

s. e.

ért Erdemrendet. H. Ferenc Pál azt mondja, az a Népszava „fertőzte meg”.

Ma is él a VIII. kerületi MADISZ legendája. 1945 tavaszán egyedül nekik volt egyenruhájuk. Pardon: egyenrujuk. Addig jártak a szovjet parancs-nok nyakára, amíg az meg nem unt. Akkor odaadott nekik ajándékba néhány német ejtőernyőt. Nagy zsákmány volt, rózsaszín hernyóselyem. Finom kel-me, mennyi kenyeret, to-jást adnának érte falun. A lányok ügyesek voltak, könnyűkezeűk. Méretre és időre készült az ing, a blúz. A Vörösmarty téren gyülekeztek, táblájukra azt írták: „Azt választjuk, aki minket választ!” Délután játszottak, Fehér Klári írta a darabot, Szinetár Mik-i rendezte, Búzás Józsa festette a díszleteket. A Békés-testvérek is szerepeltek. Itala letolta And-rást, beszéljen szépen, ne nyelje el a szövegeket. Szünetben mindenki virs-lit kapott, május elseje lé-vén. Ligeti Rudi kitarítón vizsgálta bakancsa orrát, pocskék állapotban volt. Oldner Vladimir 21 éves szovjet százados — fekete hajú, nagy szemű, nyúlánk fiú — bájosan törte a ma-gyart, Moszkvában is, Kassán is, Pesten is. Az egész lénye bájos volt. Moszkvától Budapestig há-romszor sebesült. Szünetben a hazafiság és az in-ternacionalizmus témáját próbálta a kemény koba-kokba ültetni, közben egy szőke kislány kezét szo-rongatta, akinek a szeme úgy csillogott, mintha a téma a szerelemről szólna.

A VIII. kerületi MADISZ azóta is ötvenként talál-kozót tart. Kláriból Klára lett és írónő, Mikiből Mik-lós és rendező, Jósikából József és festőművész, Ru-diból Rudolf és kandidá-tus, Oldner Vladimirt 22 éves korában temették: autószerencsétlenség érte.

A nyitott ablaknál állunk, kint tavaszi eső pásztáz, finom illatok szállnak, a gyárudvar tele nyíló orgonával. Unnepre nyíltak ki. Kovács János műszerész azt mondja: szereti május-ban az orgonát.

Suha Andor

HEKUS LETTEM

Magyar film.

Eredeti dokumentumok és Főti Andor novellái nyomán írta: ZIMRE PÉTER

Operatőr: Mezei István

Zeneszerző: Gyulai Gaál János

Rendezte: FEJÉR TAMAS

Főszereplők:

Harsányi Gábor, Koncz Gábor, Szersén Gyula, Moór Mariann, Balogh Zsuzsa, Kállai Ferenc.

14 éven aluliaknak nem ajánljuk. Bemutató: május 4.

VÁR:

Új műemlékek kerültek felszínre

A várbeli Hess András tér 1—2. számú telkeken, ahol a Hilton Szálló áll majd, csaknem egy évtizede kutatnak az elmúlt századok emlékei után. Lépésről lépésre haladva „vallatták” a földet, nemegyszer tizennégy méter mélységig leszállva. Az ásások befejezéséhez közelednek, s a régészek helyét hamarosan átveszik a szálloda-építők azon a területen, ahol az ásások tanúsága szerint a XIII—XIV. században Domonkos-kolostor állt.

A korabeli történeti adatok szerint ez a férfi szerzetesek kolostora volt — mondja Hollné Gyűrky Katalin régész. — A kolostor alapfalai eléggé rossz, de a káptalanterem és a kerengő már jobb állapotban kerültek elő. Mivel az ásások során előkerült műemlék falrészek, faragott kövek igen értékesek — hiszen a budai Várhegyen leltünk rájuk, Buda alapításával feltehetően egykorúak — mindenképpen át akarjuk menteni azokat a mának. Erre igen alkalmas lenne, ha beépülnének a szállodába és szerepet kapnának a szálloda vendégeinek életében.

A szálloda egyik épületrésze — a tervek szerint — lábakon áll majd, a középkori kolostor udvara és a kerengő fölé emelkedve. Természetesen a megromgáldott részeket rekonstruálják.

A kutat díszító címerek egyike Mátyás királyé, aki anyagilag támogatta a szerzetesrendet, s mint adakozónak kijárt ez az „emlékállítást” — kaptuk a magyarázatot. — Megtaláltuk egyébként a kolostor gótikus boltívvá pincéjét is, ahol valószínűleg a szálloda borozója kap helyet.

TAPÉTÁT CSAKIS SZAKÜZLETBEN

VÁSÁROLJON!

Nagy választék az APISZ szaküzleteiben:

VIII., József krt. 68., XI., Fehérvári út 89.